

LES 31

D. OEFENINGEN

1. Vertaal oefening

In onderstaande vertaal oefening komen verba contracta met de stam op α voor en de werkwoorden δύναμαι κάθημαι en κείμαι.

1	Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ.
	<p>Aantekeningen: εἰδὼς is part.pf.act.nom.mnl.ev. van οἶδα. τετέλεσται is ind.pf.pss. 3^e p.ev. van τελέω. τελειωθῇ is sub.aor.pss. 3^e p.ev. van τελειώω. διψῶ is ind.prs.act. 1^e p.ev. van διψάω. Vertaling: na dit Jezus wetend dat reeds alles is voleindigd, opdat zou worden voltooid de schrift, zegt hij: ik heb dorst. (Jh 19:28)</p>
2	Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους
	<p>Aantekeningen: ἠκούσατε is ind.aor.act. 2^e p.mv. van ἀκούω. ἀγαπῶμεν is sub.prs.act. 1^e p.mv. van ἀγαπάω. Vertaling: omdat dit is de boodschap die jullie hebt gehoord vanaf het begin, dat moeten liefhebben elkaar. (1Jh 3:11)</p>
3	πολλοὶ γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχοντο, πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν·
	<p>Aantekeningen: ἐχόντων is part.prs.act.gen.mnl.mv. van ἔχω. βοῶντα is part.prs.act.acc.onz.mv. van βοάω. ἐξήρχοντο is ind.impf.med. 3^e p.mv. van ἐξέρχομαι. παραλελυμένοι is part.pf.pss.nom.mnl.mv. van παραλύω. ἐθεραπεύθησαν is ind.aor.pss. 3^e p.mv. van θεραπεύω. Vertaling: velen want van de hebbenden onreine geesten schreeuwend met een grote stem gingen ze uit, velen en die verlamd waren en kreupelen werden genezen. (Hn 8:7)</p>
4	καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται.
	<p>Aantekeningen: συναγαγὼν is part.aor.act.nom.mnl.ev. van συνάγω. ἐπυνθάνετο is ind.impf.med. 3^e p.ev. πυνθάνομαι. γεννᾶται is ind.prs.pss. 3^e p.ev. van γεννάω. Vertaling: en samengebracht hebbend al de overpriesters en schriftgeleerden van het volk onderzocht hij bij hen waar de Christus geboren wordt. (Mt 2:4)</p>

5	ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἔατε ἕως τούτου· καὶ ἀψάμενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν.
	Aantekeningen: ἀποκριθεὶς is part.aor.pss.nom.mnl.ev. van ἀποκρίνομαι. ἀψάμενος is part.aor.med.nom.mnl.ev. van ἄπτω. ἰάσατο is ind.aor.med. 3 ^e p.ev. van ἰάομαι. Vertaling: antwoordend maar Jezus zei: laat (het) toe tot aan dit. En aangeraakt hebbend het oor genas hij hem.(Lc 22:51)
6	καὶ εἰάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· διὰ τί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε· ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρειάν ἔχει.
	Aantekeningen: ἐρωτᾷ is sub.prs.act. 3 ^e p.ev. van ἐρωτάω. λύετε is ind.prs.act. 2 ^e p.mv. van λύω. ἐρεῖτε is ind.fut.act. 2 ^e p.mv. van λέγω. ἔχει is ind.prs.act. 3 ^e p.ev. van ἔχω. Vertaling: en indien iemand jullie mocht vragen: waarom maken jullie los? Zo zullen jullie zeggen: omdat de Heer het nodig heeft. (Lc 19:31)
7	εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζητε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε.
	Aantekeningen: ζητε is ind.prs.act. 2 ^e p.mv. van ζάω. μέλλετε is ind.prs.act. 2 ^e p.mv. van μέλλω. ἀποθνήσκειν is inf.prs.act. van ἀποθνήσκω. θανατοῦτε is ind.prs.act. 2 ^e p.mv. van θανατόω. ζήσεσθε is ind.fut.med. 2 ^e p.mv. van ζάω. Vertaling: indien want naar (het) vlees jullie leven, zullen jullie zeker (of: moeten jullie) sterven. Indien maar door (de) geest de daden van het lichaam jullie ter dood brengen, zullen jullie leven. (Rm 8:13)
8	καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.
	Aantekeningen: ἐδύνατο is ind.impf.med. 3 ^e p.ev. van δύναμαι (hier met regelmatig augment). ἐτόλμησέν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van τολμάω. ἐπερωτῆσαι is inf.aor.act. van ἐπερωτάω. Vertaling: en niemand kon antwoorden hem (een) woord noch durfde iemand vanaf die dag te vragen hem niet meer. (Mt 22:46)
9	οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται
	Aantekeningen: ὄντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van εἰμι. ἀρέσαι is inf.aor.act. van ἀρέσκω. δύνανται is ind.prs.med. 3 ^e p.mv. van δύναμαι. Vertaling: de maar in het vlees zijnden God behagen niet zij kunnen. (Rm 8:8)
10	ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων τὰς δώδεκα φυλὰς κρίνοντες τοῦ Ἰσραήλ.
	Aantekeningen: ἔσθητε is sub.prs.act. 2 ^e p.mv. van ἐσθίω. πίνητε is sub.prs.act. 2 ^e p.mv. van πίνω. καθήσεσθε is ind.fut.med. 2 ^e p.mv. van κάθημαι. κρίνοντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van κρίνω. Vertaling: opdat jullie mogen eten en drinken aan mijn tafel en in mijn koninkrijk en zullen zitten op tronen de twaalf stammen oordelend van Israël. (Lc 22:30)

11	καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἰστήκει.
	Aantekeningen: συνήχθησαν is ind.aor.pss. 3 ^e p.mv. van συνάγω. ἐμβάντα is part.aor.act.acc.mnl.ev. van ἐμβαίνω. καθῆσθαι is inf.prs.med. van κάθημαι. εἰστήκει is ind.plusq.act. 3 ^e p.ev. van ἵστημι. De plusquamperfect kun je vertalen als een verleden tijd. Vertaling: en werden vergaderd tot hem menigten veel, zodat hij in een schip zich inscheept hebbend zitten, en geheel de menigte op de oever stond. (Mt 13:2)
12	οὐκ ἔστιν ὧδε, ἡγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο.
	Aantekeningen: ἡγέρθη is ind.aor.pss. 3 ^e p.ev. van ἐγείρω. ἴδετε is gbw.aor.act. 2 ^e p.mv. van ὁράω. ἔκειτο is ind.impf.pss. 3 ^e p.ev. van κείμει. Vertaling: niet hij is hier, want hij werd (is) opgewekt zoals hij heeft gezegd. Komt ziet de plaats waar hij heeft gelegen. (Mt 28:6)

2. Vertaaloefening: Mc 11:7-18

7	καὶ φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν
	Aantekeningen: φέρουσιν is ind.prs.act. 3 ^e p.mv. van φέρω. ἐπιβάλλουσιν is ind.prs.act. 3 ^e p.ev. van ἐπιβάλλω. ἐκάθισεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van καθίζω. Vertaling: en zij brengen het veulen naar Jezus en en werpen erop hun kleren en hij zat erop.
8	καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν.
	Aantekeningen: ἔστρωσαν is ind.aor.act. 3 ^e p.mv. van στρωννύω. στιβάδας is acc.vr.mv. van στιβάς. κόψαντες part.aor.act.nom.mnl.mv. van κόπτω. Vertaling: en vele hun kleren spreidden op de weg, anderen maar groene takken hebbende afgehakt van de akkers.
9	καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον· ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·
	Aantekeningen: προάγοντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van προάγω. ἀκολουθοῦντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van ἀκολουθέω. ἔκραζον is ind.impf.act. 3 ^e p.mv. van κράζω. ὡσαννά is de translitteratie van het Hebreeuwse <i>הוֹשִׁינָה</i> , <i>Hosjia na: help toch! Schenk heil!</i> Ook alleen: <i>heil!</i> (zegenwens). Het kan onvertaald blijven. εὐλογημένος is part.pf.pss.nom.mnl.ev. van εὐλογέω. ἐρχόμενος is part.prs.med.nom.mnl.ev. van ἔρχομαι. Vertaling: en die voorgingen en die volgden schreeuwden: hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer!

10	<p>εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυίδ· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.</p> <p>Aantekeningen: εὐλογημένη is part.pf.pss.nom.vr.ev. van εὐλογέω. ἐρχομένη is part.prs.med.nom.vr.ev. van ἔρχομαι. Vertaling: gezegend het komende koninkrijk van onze vader David! Hosanna in de hoge.</p>
11	<p>Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερὸν καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψίας ἦδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.</p> <p>Aantekeningen: εἰσῆλθεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van εἰσέρχομαι. περιβλεψάμενος is part.aor.med.nom.mnl.ev. van περιβλέπω. οὔσης is part.prs.act.gen.vr.ev. van εἰμί. ἐξῆλθεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van ἐξέρχομαι. Vertaling: en hij ging Jeruzalem binnen in de tempel en rondom alles bekeken hebbend, avond (laat) reeds zijnde het uur, ging hij naar buiten naar Betanië met de twaalf.</p>
12	<p>Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπείνασεν.</p> <p>Aantekeningen: ἐξελθόντων is part.aor.act.gen.mnl.mv. van ἐξέρχομαι. ἐπείνασεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van πεινάω. Vertaling: en op de volgende morgen uitgegaan zijnde zij uit Betanië hij had honger.</p>
13	<p>καὶ ἰδὼν συκὴν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα ἦλθεν, εἰ ἄρα τι εὕρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὔρεν εἰ μὴ φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων.</p> <p>Aantekeningen: ἰδὼν is part.aor.act.nom.mnl.ev. van ὁράω. ἔχουσαν is part.prs.act.acc.vr.ev. van ἔχω. εὕρήσει is ind.fut.act. 3^e p.ev. van εὕρίσκω. ἐλθὼν is part.aor.act.nom.mnl.ev. van ἔρχομαι. εὔρεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van εὕρίσκω. Vertaling: en ziende een vijgenboom van veraf hebbend bladeren, hij ging erheen, of misschien iets hij zal vinden aan haar, en gekomen bij haar niets hij vond dan bladeren. Want de tijd niet (het) was van vijgen.</p>
14	<p>καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.</p> <p>Aantekeningen: ἀποκριθεὶς is part.aor.pss.nom.mnl.ev. van ἀποκρίνομαι. φάγοι is een optativus.aor.act. 3^e p.ev. van ἐσθίω. De optativus komt in het Nederlands niet voor. Het brengt een wenselijkheid tot uitdrukking: moge het zo zijn. Ook in het NT komt deze vorm heel weinig voor. ἤκουον is ind.impf.act. 3^e p.mv. van ἀκούω. Vertaling: en antwoordende hij zei tot haar: niet meer in de eeuwigheid van u niemand (een) vrucht moge eten! En (dat) hoorden de leerlingen van Hem.</p>
15	<p>Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν,</p> <p>Aantekeningen: ἔρχονται is ind.prs.med. 3^e p.mv. van ἔρχομαι. ἤρξατο is ind.aor.med. 3^e p.ev. van ἄρχω. ἐκβάλλειν is inf.prs.act. van ἐκβάλλω.</p>

	<p>πωλοῦντας is part.prs.act.acc.mnl.mv. van πωλέω. ἀγοράζοντας is part.prs.act.acc.mnl.mv. van ἀγοράζω. κατέστρεψεν is ind.aor.act. 3^e p.ev. van καταστρέφω. Vertaling: en zij komen in Jeruzalem. En binnenkomende in de tempel begon hij uit te werpen de verkopenden (verkopers) en de kopenden (kopers) in de tempel, en de tafels van de geldwisselaars en de stoelen (ereplaatsen) van de verkopers van de duiven keerde hij om.</p>
16	<p>καὶ οὐκ ᾔφειεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ.</p>
	<p>Aantekeningen: ᾔφειεν is ind.impf.act. 3^e p.e.v van ἀφίημι. διενέγκῃ is sub.aor.act. 3^e p.ev. van διαφέρω. Vertaling: en niet liet hij toe dat iemand zou dragen vaatwerk door de tempel.</p>
17	<p>καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν.</p>
	<p>Aantekeningen: ἐδίδασκεν is ind.impf.act. 3^e p.ev. van διδάσκω. ἔλεγεν is ind.impf.act. 3^e p.ev. van λέγω. γέγραπται is ind.pf.pss. 3^e p.ev. van γράφω. κληθήσεται is ind.fut.pss. 3^e p.ev. van καλέω. πεποιήκατε is ind.pf.act. 2^e p.mv. van ποιέω. Vertaling: en hij leerde en hij zei tot hen: niet is geschreven het huis van mij een huis van gebed genoemd zal worden voor alle volkeren? Jullie maar hebben gemaakt het een hol van rovers.</p>
18	<p>Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.</p>
	<p>Aantekeningen: ἤκουσαν is ind.aor.act. 3^e p.mv. van ἀκούω. ἐζήτουν is ind.impf.act. 3^e p.mv. van ζητέω. ἀπολέσωσιν is sub.aor.act. 3^e p.mv. van ἀπόλλυμι. ἐφοβοῦντο is ind.impf.med. 3^e p.mv. van φοβέω. ἐξεπλήσσετο is ind.impf.pss. 3^e p.ev. van ἐκπλήσσω. Vertaling: en (dit) hoorden de overpriesters en de schriftgeleerden en zij zochten hoe hem zij zouden kunnen ombrengen. Want zij vreesden hem, want heel de menigte was getroffen over de leer van hem.</p>
19	<p>Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύοντο ἔξω τῆς πόλεως.</p>
	<p>Aantekeningen: ἐγένετο is ind.aor.med. 3^e p.ev. van γίνομαι. ἐξεπορεύοντο is ind.impf.med. 3^e p.mv. van ἐκπορεύομαι. Vertaling: en toen het avond (laat) werd (was geworden), trokken ze weg uit de stad.</p>